

I ett tal i Ludvika den 7 juli 1940 yttrade statsminister P. A. Hansson bl. a.:

Den främsta uppgiften är alltså att hålla vårt land utanför kriget med bevarad frihet och självständighet. Stödd av folkets förtroende och den offervilja för den nationella beredskapen, som senast fått ett starkt uttryck i anslutningen till det stora försvarslånet, har regeringen hittills kunnat lösa denna uppgift. Men den är icke slutligt löst, så länge oron i världen icke lagt sig. Regeringen söker så långt det är möjligt att bereda lättnader i de bördor, som den militära beredskapstjänsten åsamkar. Men effektiviteten i vakthållningen måste alltså vidmakthållas. Det är av icke mindre vikt att upprätthålla den anda av nationell livsvilja och beslutsamhet, som skänker vårt folk kraft att möta svårigheterna. De tendenser till misströstan inför händelseutvecklingen, som kunnat spåras och som dunkla krafter sökt utnyttja, måste hållas tillbaka. Vårt liv och vår framtid kunna aldrig bli oberoende av vår egen vilja och förmåga.

I våra bemödanden att hålla vårt land fredat från krigets hemsökelse äro neutraliteten och den nationella beredskapen medel. Vid bestämmandet av vårt handlande har omsorgen om Sveriges egna intressen självklart städse kommit i främsta rummet. Vid bedömandet har icke kunnat bortses från det allmänna läget och vårt särskilda förhållande till de nordiska broderfolken. Detta har kommit till uttryck under de konflikter, i vilka Finland och Norge varit indragna. I fråga om Finland har jag tidigare utförligt klarlagt vårt handlande. Beträffande Norge förekommo under det kriget där pågick inskränkningar i transitotrafiken, och önskingar om leverans eller transitering av vapen och ammunition till någondera av de i Norge stridande parterna avböjdes.

Läget har nu blivit ett annat. Viktigast ur vår synpunkt är att striderna mellan Tyskland och Norge upphört. Men även det europeiska läget i stort har i grund förändrats under de senaste veckorna. Det är klart att vi i vårt land icke kunna bortse från den händelseutveckling, som innebär att sju europeiska länder helt eller delvis ockuperats och att Frankrike ingått vapenstillestånd.

Såsom redan i korthet blivit genom pressen meddelat har regeringen i nuvarande läge ansett sig böra låta varor av olika slag transiteras med tillämpning av gällande föreskrifter om licensgivning etc. Vidare har regeringen tillmötesgått önskemålet, att tysk militär, huvudsakligen soldater, i viss utsträckning skall få resa genom vårt land till hemlandet från Norge och eventuellt återvända dit. Såsom redan meddelats, sker genomresan i särskilda vagnar utan vapen och överhuvud under sådana former, att några svårigheter eller olägenheter ej böra uppkomma. För vårt vidkommande förlitar jag mig på den disciplin vårt folk visat under dessa svåra tider. Det är uppenbart, att denna resetrafik ej är av någon avgörande betydelse för vare sig läget i Norge eller det stora krigets utveckling.

Efter fientligheternas upphörande i Norge har det också helt naturligt framstått såsom en nödvändighet, att i den mån det är möjligt återgå till normala förbindelser beträffande handel och samfärdsel. Det är för vårt broderfolk angeläget att åter kunna komma i kontakt med yttervärlden på de vägar, som i nuvarande avspärningstider stå till buds. I dagarna har det också lyckats att åstadkomma provisoriska överenskommelser som möjliggöra handelsutbytet återupptagande.

Utöver vad nu sagts finner jag icke lämpligt att uttala mig i denna sak. Det behöver väl icke sägas, att regeringen nu som tidigare träffat sitt avgörande efter noggrann prövning och med Sveriges väl för ögonen. Jag är förvissad om att vi skola finna förståelse och gillande hos det stora flertalet av vårt folk. Vi taga med jämnmod det ogillande, som är att emotse från samma

håll, där man tidigare givit oss råd, vars oklokhed nu är för alla uppenbar.

Hansson, Per Albin:
"Svensk hållning och
handling. Uttalanden
under krigsåren"
Tidens förlag, 1945

Källa: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946.

In a speech in Ludvika, Sweden, the Swedish Prime Minister Hansson on 7 July, 1940, said among other things:

The primary task is still to keep our country outside the war while preserving our freedom and independence. With the support of popular trust and spirit of sacrifice in matters of national preparedness, which was so strongly expressed in subscription to the huge defense loan, the government has up to now been able to find solutions in this challenge. However, there is no final solution to this as long as unrest in the world has not been calmed down. The government tries to bring, within the bounds of what is possible, some relief to those burdens that military readiness service incurs. But efficient watch duty must, however, be maintained. It is not of less importance to sustain the spirit of national life zest and determination, the sources which give our people the vigour to meet the hardships. Dispositions that breed mistrust at the course of events, of which traces can be noticed and what powers of darkness try to exploit, must be pushed back. Our nation's life and our future will never go but in hand with our own will and power.

In the endeavours of keeping our country outside the calamities of war, neutrality and military preparedness are the instruments. When we make decisions about what we do, taking care of Sweden's own interests always comes first. When we select the course, the general situation and our special relationship to Nordic sister nations cannot be ignored. This has been manifested in those conflicts into which Finland and Norway have been drawn. As to Finland, I already a while ago gave a full account of our policy. In Norway, restrictions on transit traffic were applied during the war and wishes for supplies, or permitting transit traffic of weapons and ammunition to either of the warring parties were turned down.

The situation has now changed. The most important thing from our point of view is that the armed conflict has now ended. But also the situation in Europe has undergone major changes. It is clear that we here, in our country, cannot ignore the course of events that has brought seven European countries under a full or partial occupation, and that France has concluded an armistice.

As it already has been briefly informed in the press, the government has, in the present situation, considered it to be fitting to allow a transit traffic of all sorts of goods within the framework of the current regulations concerning granting of licences. Furthermore, the government consented to the request that German military, primarily soldiers, are permitted to travel to the homeland from Norway via our country, and possibly to return from there. As informed, the transit takes place in specifically assigned carriages without weapons in such forms that any difficulty or inconvenience will be excluded. As far as we are concerned I rely on the self-constraint that our people has shown in these difficult times. It is quite clear that this transit traffic is not any decisive significance as to the situation in Norway or to the turns of the major war.

After the hostilities ended in Norway the necessity to restore, in applicable extent, normal relations in commerce and communication has naturally come out. It is urgent to our sister nation to be able to communicate again with the outer world in all the ways, which in the present times of blockades are available. We have now been successful in arriving at provisional contracts, which make resuming of trade possible.

Outside of what I have now said I don't see it advisable to comment this more. I don't think that it needs to say that government has now as before come to its decisions after careful deliberation and keeping the good of Sweden in sight. I am assured that we will find understanding and approval among the majority of our people. We calmly submit ourselves to

the disapproval we receive from the same direction from where we earlier got advices whose stupidity is now clear for all.

Hansson, Per Albin
(*Swedish Prime Minister, 1936-1946*):
"Swedish viewpoints and actions. Wartime speeches."
(Svensk hållning och handling. Uttalanden under krigsåren.)
Publishing House Tiden, 1945

Source: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946. (Swedish Foreign Policy under the Second World War, Stockholm, 1946). Translation: Pauli Kruhse

Puheessaan Ludvikassa 7.7.1940 lausui pääministeri P.A. Hansson mm. seuraavaa:

Tärkein tehtävä ilman muuta on pitää maamme sodan ulkopuolella vapaus ja itsenäisyys säilyttämällä. Hallitus on tähän asti voinut selviytyä tästä tehtävästä kansan luottamuksen ja kansallisen puolustusvalmiuden tukemana, mikä on äskettäin saanut vahvan ilmauksen siinä, miten suuri puolustuslaina otettiin vastaan. Mutta lopullisesti asiaa ei ole ratkaistu niin kauan kuin levottomuus maailmassa ei ole laantunut. Hallitus etsii niin pitkälle kuin mahdollista helpotuksia siihen taakkaan, jonka sotilaallinen valmiuspalvelu aiheuttaa. Mutta tehokkaan vahdinpidon pitää koko ajan pysyä voimassa. Mitenkään väheksyttävämpää ei ole pitää yllä sitä kansallisen elämäntahdon ja päättäväisyyden henkeä, joka antaa kansallemme voimaa kohdata vaikeuksia. Tapahtumien edessä pitää torjua pyrkimykset epäluottamukseen. Niitä on nyt jäljitetty ja pimeät voimat yrittävät käyttää niitä hyväkseen. Riippumattomaksi omasta tahdostamme ja kyvystämme ei elämämme ja tulevaisuutemme tule koskaan muodostumaan.

Ponnisteluissamme suojella maatamme sodan koettelemuksilta välineitä ovat puolueettomuus ja kansallinen valmius. Toimiamme valitessamme on huolenpito Ruotsin omista intresseistä saanut itsestään selvänä aina ensi sijan. Tässä harkinnassa ei yleistä tilannetta ja erityistä suhdettamme pohjoismaisiin veljeskansoihin ole voitu jättää pois. Nämä ovat saaneet ilmauksensa niissä konflikteissa, joihin Suomi ja Norja ovat tulleet vedetyksi mukaan. Suomen kysymyksessä olen perinpohjin selvittänyt toimiamme aikaisemmin. Mitä Norjaan tulee sodan aikana kauttakulkuliikenteeseen sovellettiin rajoituksia ja toivomukset aseiden tai ampumatarvikkeiden toimittamiseksi tai kuljettamiseksi jommalle kummalle Norjassa taistelevalle osapuolelle torjuttiin.

Tilanne on nyt tullut toiseksi. Tärkeintä meidän kannaltamme on, että taistelut Saksan ja Norjan välillä ovat lakanneet. Mutta Euroopan tilanne on yleisemminkin muuttunut perusteiltaan viime viikkoina. On selvää, että me omassa maassamme emme voi väistää sitä tapahtumakehitystä, että seitsemän Euroopan maata on kokonaan tai osittain miehitetty ja että Ranskassa on tullut voimaan aselepo.

Kuten jo lyhyesti on lehdissä tiedotettu, hallitus on nykytilanteessa katsonut tarpeelliseksi sallia erilaisten tavaroiden kauttakulun soveltamalla voimassaolevia lisenssien myöntösääntöjä jne. Hallitus on edelleen myöntynyt toivomukseen, että saksalaista sotilashenkilöstöä, pääosin rivisotilaita, saa tiettyssä laajuudessa matkustaa maamme kautta kotimaahansa Norjasta ja tarvittaessa palata takaisin. Kuten on jo ilmoitettu, läpikulkumatka tapahtuu erillisissä vaunuissa ilman aseita ja ylipäänsä siten, että minkäänlaisia vaikeuksia tai haittoja ei tule tapahtumaan. Mitä meihin tulee luotan siihen kansamme mielenmalttiin, jota se on näinä vaikeina aikoina osoittanut. Ilmeistä on, että tällä matkustamisella ei ole mitään ratkaisevaa merkitystä niin tilanteeseen Norjassa kuin suursodan kehittymisessäkään.

Vihollisuuksien lakattua Norjassa on aivan luonnostaan välttämättömyytenä noussut esille palaaminen normaaleihin kauppaa- ja kulkuyhteyksiin siinä laajuudessa kuin mahdollista. Veljeskansallemme on kiireellistä voida jälleen palata yhteyteen ulkomaailman kanssa niillä keinoin, joita nykyisinä sulkuaikoina on tarjolla. Näinä päivinä on onnistuttu saamaan aikaan väliaikaisia sopimuksia, jotka mahdollistavat kauppavaihdon palautumisen.

Sen lisäksi, mitä nyt on sanottu, en katso mahdolliseksi lausua tästä asiasta enempää. Ei tarvitse sanoa, että hallitus nyt niin kuin ennenkin on tehnyt päätöksensä tarkan harkinnan jälkeen Ruotsin etua silmälläpitäen. Olen varma, että tulemme saamaan kansamme suuren enemmistön ymmärtämyksen ja hyväksynnän tälle. Suhtaudumme tyynesti siihen paheksuntaan, jota tulemme saamaan taholta, mistä saimme aikaisemmin sellaisia neuvoja,

joiden tyhmyden me nyt kaikki näemme.

Hansson, Per Albin:
"Svensk hållning och
handling. Uttalanden
under krigsåren". Tidens
förlag, 1945.

Lähde: Svensk utrikespolitik under andra världskriget. Internationell politik 24, skrifter utgivna av Utrikespolitiska institutet, Kooperativa förbundets bokförlag, Stockholm, 1946. Käännös Pauli Kruhse.